

גדושה מכל הסגולות שניתנו לבעלי אידיאלים, אלא שברייסוף מפתיענו וחוזר ומפתיענו במלודרמות מן הסוג הידוע, ואלו תולדות תמיד תחת יסודות השיכר נוע שברומאן. התפרצות האילם לחתונת בתו של ר' שלמה מאורע דראמטי הוא. אותו בתור אומלל בא לחבוע את עלבונו, כיון שהשיאו את הבתולה לאחר. תחילתו של המאורע מעוררת ענין וסופו אכזבה. יצירות נוספת שמחזות מעין אלה אינם לפי כחו של ברייסוף. מאחר שעלו בידו כמה דמויות שלמות פחות או יותר, או כמה תמונות מענינות ומשכנעות, מיד נתפס ברייסוף למשהו הגובל באחרי-ותיעינים. זהו פגם קשה — בדומה לפגם החסרות. יש ענין רב בתיאורו של מתברנו את היחסים בין בני-זוג צעירים, אך מאחר שתיאור המבוכה, שבת נתונים הצעירים אחרי ליל החופה, חוזר ונשנה כמה פעמים, הריהו מלאה את הקורא. בדרך כלל, השכיל ברייסוף לרקום, בספר הראשון לטריילוגיה, פאבולה של דורות, ואילו בחלק השני הגדיל לעשות בתמונות הקטנות מחייה של צפת יוסיוס ובמצבר מתקופה לתקופה.

### בשולי החוברת

דברי ב. כצנלסון שנאמרו בכינוס שבכנרת בסתיו 1943 לא נתפרסמו קודם ולא נכנסו בכלל כתביו. "ועידת מורים סובייטיים" תורגם מן הרבעון האנגלי המדעי, "סוויאט סטאדיס".

לפיני משמש איש-מעשה אחר והוא זלמן, המגלים במראהו ובדרכיו את הערמה ותאות-הכצע. ברז של זלמן ברומאן של ברייסוף הוא כתוכה, חיונוג זה אינו מקרי כאן. שיטה מקובלת היא על ברייסוף, שלא עמד עדיין על הבנאליות וחוסר-האמת שבזהות מעין זו שהיתה נתונה באסכולה הרומאנטית. כך נהג ברייסוף גם בשני הערבים שבסיפור — ראשיד השחור, רוצה ובעל תאוות בלתי מרוסנות, ולעומתו מוסטאפה התם, הרוקם תלומות שלא באו. זוהי גישתה שנתישנה זה-כבר, אך לא זה עיקר פסלותה. אותה זהות שבין הפיסי והמוסרי מלאכותית היא בתכלית. אמנם נוסח אליגורי זה הוא מסממנית המובהקים של הספרות העברית בדורות הקודמים, אך מה טעמו ומקומו ברומאן פרויטיביסטי בריימינו?

ב"תעלומה ואין קורא לה" נשלם המאבק זה כבר. ואולם חזות-הכל עדיין היא האמונה. בחיי יוסיוס נדחקות חומרותיה לקרן-זווית. אין איש מרגיש בכובד עולה. אך כשבא מישור לערער את אשיותיה, מיד מודקרות קרניה, מוכנות לנגיחה. מבין אלה שבאו לערער על סמכותה של השמרנות בחיי יוסיוס, יצא ד"ר בלידן שלם ביותר מתחת ידו של ברייסוף. זוהי דמות לוחם המאמין בשליחותו, מעין מבשרו של אורתיים חדש, הדמות האידיאלית של ההשכלה הצרפתית. אין זו עוד אפיוודה, אידיאל באידיאל פגע. זוהי ההתנגשות הממשית ביותר בחייה של צפת הישנה. ד"ר בלידן, כנושא האידיאל, נטל מידה

### העורך אפרים ברוידא

## הוצאת הספרים של מפלגת פועלי ארץ-ישראל

תל-אביב, יהודה הלוי 40, טלפון 4668, 5774

הרצה לדעת את תולדות ההגנה בשנות-קיומה הראשונות: פעולות מלחמונית, תחבולותיה ברכישת הנשק והעברתו לארץ, מימון צרכי ההגנה ובעיות הבטחון.  
יקרא

דברי מפקדה הבלתי-מוכתר של ההגנה

**אליהו גולומב**

בספר

**חביון עוז**

שיצא לאור זה עתה.

מספר העמודים 378.

המחיר בכריכת בד 1.450 ל"י, בכריכת חצי בד 1.350 ל"י.